

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

1. Osmanlı ordusu kuruluşta, aşiret kuvvetlerinden meydana geliyordu. Orhan Bey Dönemi'nde yaya ve müselleme teşkilatı adlı ilk ordu kuruldu. Daha sonraki dönemlerde kapıkulu ocağının birimleri oluşturularak Fatih Devri'nde klasik dönem Osmanlı ordusuna son şekil verildi.

Yukarıda verilen bilgilere göre;

- I. Devletin asker ihtiyacının arttığı,
II. Ordu teşkilatının zaman içerisinde tamamlandığı,
III. Gaza ve cihat anlayışı ile hareket edildiği

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Osmanlı Beyliği kuruluşunun ilk yıllarında Anadolu'daki diğer beyliklerle mücadele etmek yerine daha çok siyasi açıdan zayıf olan Bizans ve Balkanlar yönünde hızla fetihler yapmıştır. Bu nedenle diğer beyliklerden de çok sayıda gönüllü gaziler Osmanlı Beyliği kuvvetleri içerisinde yer almıştır.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Osmanlılar gaza ve cihat faaliyetleriyle meşgul olmuşturlardır.
B) Osmanlılar başlangıçta batı yönlü bir genişleme siyaseti izlemişlerdir.
C) Balkanlarda ve Bizans'ta otorite boşluğu yaşanmaktadır.
D) Türk beylikleri ile mücadele etmemesi Osmanlı askeri gücünü artırmıştır.
E) Osmanlılar kuruluştan itibaren düzenli ordular kurmuşlardır.

3. **Osmanlı Devleti'nde sınırların genişlemesi;**

- I. ordu,
II. idare,
III. hukuk

alanlarından hangilerinde personel ihtiyacını artırmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Osmanlılar, I. Murat zamanında Türk-İslam devletlerindeki gulam askerleri ile benzer özelliklere sahip kapıkulu ocaklarını kurmuşlar ve zamanla bu ocağı geliştirmişlerdir. Yine Türk-İslam devletlerindeki ikta sistemi, tımar sistemi adı altında devam ettirilerek eyalet ordusunun önemli bir bölümünü oluşturmuştur.

Bu bilgiler,

- I. Osmanlı askeri teşkilatının kendisinden önceki Türk devletlerinden etkilendiği,
II. Uygulanan askeri sistemlerin zamanla geliştirildiği,
III. Osmanlı ordusunun farklı birimlerinin bulunduğu

yargılarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti, özellikle Rumeli'deki Hristiyan köy ve kasabalardan alınan çocukları Anadolu'daki Türk ailelerinin yanına göndererek Türk - İslam geleneklerine göre yetiştirmelerini sağladı. Devşirme adı verilen bu sistemde çocukların bir kısmı daha sonra küçük saraylarda idari konularda yetiştirilmek üzere gönderilir, diğerleri de Acemi Ocağı'na verilir. Bu ocak merkez ordusunun temelini oluştururdu.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Devşirme sisteminin muhatabı Hristiyan kökenli çocuklardır.
B) Devlet bu sistemle asker ve idareci ihtiyacını gidermeye çalışmıştır.
C) Osmanlı ordu ve bürokrasisinde Hristiyanlar da görev almıştır.
D) Osmanlı Devleti'nin temel askeri birimlerine asker kaynağı sağlanmıştır.
E) Türk ailelerinin yanında, belirli süre yetişen çocuklar daha sonra bir seçime tabi tutulmuştur.

6. **Tımarlı sipahiler ile ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?**

- A) Devşirme usulü ile oluşturulurlar.
B) Eyalet askerleri sınıfında yer almışlardır.
C) Barış zamanında dirlik olarak kendilerine verilen taşra birimlerinde ikamet ederler.
D) Bölgelerinde asayiş ve güvenlik ile ilgili sorumlulukları vardır.
E) Hazinesinden para almaz halktan topladıkları vergilerle geçinirler.

DÜNYA GÜCÜ : OSMANLI DEVLETİ (1453 – 1600)

7. Osmanlı Veziriazamı İbrahim Paşa:
“Padişahımız Avrupa üzerine sefer planlamaktadır. Sefer öncesi ben de Kırım ve Erdel beyleri ile görüşüm. Gerekli askerleri gönderecekler...”

Kanuni Sultan Süleyman'ın veziriazamı İbrahim Paşa'nın sefer öncesi divanda yaptığı konuşmada Osmanlı ordu birliklerinden hangisi ile ilgili asker talebinde bulunduğu söylenebilir?

- A) Akıncılar
B) Azaplar
C) Yaya ve Müsellemler
D) Bağlı devletlerin gönderdiği askerler
E) Tımarlı Sipahiler

8. Kuruluşunun ilk yıllarında Osmanlılar, sefere gidileceği zaman gazilerden oluşan aşiret kuvvetleri, alperenler ve akıncıların tellallar vasıtasıyla bir yerde toplanmasını sağlardı. Savaş bitince bu kuvvetler dağılır ve herkes işinin başına dönerdi. Osmanlıların ilk fetihlerini gerçekleştirenler bu uç kuvvetleri idi.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Düzenli ordu birliklerinin oluşmadığına
B) Devletin henüz bağımsızlığını kazanmadığına
C) Kuvvetlerin savaşlar için yeterli olmadığına
D) Beyliğin, başka devletlerin nüfuzunda olduğuna
E) Askerliğin ayrı bir uzmanlık alanı olarak görüldüğüne

9. Kapıkulu askerlerinin;

- I. Pençik ve devşirme uygulamaları ile oluşturulmaları,
II. Üç ayda bir olmak üzere ulufe almaları,
III. Piyade ve süvari birliklerinden oluşmaları

özelliklerinden hangileri devlet hazinesinin giderleri üzerinde etkili olduklarını kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

10. XVI. yüzyılda Osmanlı Deniz gücünü sağlayan en önemli etken gemilerinin yüksek manavra kabiliyetine sahip olmasıdır. Ayrıca II. Bayezit Dönemi'nde gemilere uzun menzilli toplar yerleştirilmiştir. I.Selim Dönemi'nde her yöne dönebilen yivli toplar Mısır'ın alınmasını kolaylaştırmıştır.

Bu bilgilere göre, Osmanlı denizciliği ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Silah teknolojisi yönünden ileri bir düzeye sahiptir.
B) Avrupa örnek alınarak oluşturulmuştur.
C) Baharat yolunun canlılık kazanmasında etkili olmuştur.
D) Feodalitenin çöküşüne katkı sağlamıştır.
E) En zirve noktasına I. Selim zamanında ulaşmıştır.

11. Osmanlı Devleti'nin uyguladığı tımar sisteminde tımar sahipleri her üç bin akçe için, zeamet ve has sahipleri ise her beş bin akçe için cebelü adı verilen atlı askerler beslerlerdi. Tımarlı sipahiler denilen bu atlı askerler Osmanlı ordusunun en büyük bölümünü oluştururdu. Tımarlı sipahiler kanunlara uygun olarak hareket ettikleri sürece dirlik olarak aldıkları tımarları ellerinden alınmazdı. Ancak sefere gitmeyen sipahinin dirliği elinden alınırdı. Bütün dirlik sahipleri sorumlu oldukları topraklardaki reayayı korumak ve yönetmek ile görevliydi.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tımar uygulaması hem askeri hem de tarım ekonomisine dayalı bir sistemdir.
B) Sistemin kendi kendisini besleyen bir yapısı vardır.
C) Dirlik toprakların mülkiyeti devlete kullanım hakkı ise halka aittir.
D) Dirlik sahiplerinin dirlik bölgelerinde asayişini sağlamakla ilgili görevleri vardır.
E) Dirlikler, sipahilere savaşta gösterdikleri başarılarına göre dağıtılmıştır.

12. Osmanlı devlet teşkilatında yer alan aşağıdaki görevlilerden hangisinin doğrudan askerlik ile alakalı bir görev üstlendiği söylenemez?

- A) Sancak Beyi   B) Beylerbeyi
C) Kubbealtı Vezirleri   D) Veziriazam
E) Defterdar

MEB 2016 - 2017